

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวินโดวส์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแปลความหมายจากค่าร้อยละ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๓.๑ สมมติฐานที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๔.๓.๒ สมมติฐานที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๔.๓.๓ สมมติฐานที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๔.๓.๔ สมมติฐานที่ ๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

๔.๓.๕ สมมติฐานที่ ๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรไม่เกิน ๒ ตัว ใช้การทดสอบค่าที (T-test) ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ตั้งแต่ ๓ ตัวขึ้นไป ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD)

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนานโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

๔.๖ องค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแปลความหมายจากค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

(n = ๓๗๕)

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. เพศ	ชาย	๑๗๕	๔๖.๗๐
	หญิง	๒๐๐	๕๓.๓๐
	รวม	๓๗๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ เป็นเพศชาย จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗๐ และเพศหญิง จำนวน ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๐

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

(n = ๓๗๕)

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๒. อายุ	๖๐ – ๖๕ ปี	๑๖๒	๔๓.๒๐
	๖๖ – ๗๐ ปี	๘๖	๒๒.๙๓
	๗๑ – ๗๕ ปี	๘๐	๒๑.๓๓
	๗๖ – ๘๐ ปี	๓๑	๘.๒๗
	๘๑ ปีขึ้นไป	๑๖	๔.๒๗
	รวม	๓๗๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ มีอายุระหว่าง ๖๐ – ๖๕ ปี จำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๐ รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง ๖๖ – ๗๐ ปี จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๓ อายุระหว่าง ๗๑ – ๗๕ ปี จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๓ อายุระหว่าง ๗๖ – ๘๐ ปี จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๗ และอายุ ๘๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๕)

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๓. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	๒๘๖	๗๖.๒๗
	มัธยมศึกษา	๔๘	๑๒.๘๐
	อนุปริญญา	๓	๐.๘๐
	ปริญญาตรี	๘	๒.๑๓
	ปริญญาโท	๒	๐.๕๓
	อื่นๆ	๒๘	๗.๔๗
	รวม	๓๗๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๒๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๒๗ รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาจำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๐ ระดับการศึกษาอื่น ๆ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๗ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๓ ระดับอนุปริญญา จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐ และระดับปริญญาโท จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๗๕)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๔. อาชีพ		
ทำนา/ทำสวน	๒๒๑	๕๘.๙๓
ธุรกิจส่วนตัว	๖๓	๑๖.๘๐
ข้าราชการบำนาญ	๑๒	๓.๒๐
เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน)	๗๙	๒๑.๐๗
รวม	๓๗๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพทำนา/ทำสวน จำนวน ๒๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๓ รองลงมา ได้แก่ เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน) จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๗ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๐ และข้าราชการบำนาญจำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๕)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๕. รายได้		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน	๑๙๒	๕๑.๒๐
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน	๑๓๑	๓๔.๙๓
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท/เดือน	๔๑	๑๐.๙๔
มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท/เดือน	๑๑	๒.๙๓
รวม	๓๗๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒๐ รองลงมา ได้แก่ รายได้ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๓ รายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๔ และมากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท/เดือน จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๓ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

(n = ๓๗๕)

ลำดับที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	ด้านทาน	๔.๐๗	๐.๗๒	มาก
๒.	ด้านปิยวาจา	๔.๑๐	๐.๗๔	มาก
๓.	ด้านอิตถจริยา	๓.๙๖	๐.๗๖	มาก
๔.	ด้านสมานัตตตา	๔.๐๔	๐.๗๘	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๐๔	๐.๗๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ๔.๐๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ ๔.๑๐ รองลงมาได้แก่ ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๗ ด้านสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๔ และด้านอิตถจริยา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ ๓.๙๖

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี **ด้านทาน : การพัฒนาด้วยความเสียสละ ช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำและจำแนกเป็นรายข้อ**

(n = ๓๗๕)

ลำดับที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ	๔.๒๒	๐.๗๘	มาก
๒.	เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้กับผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี	๔.๐๕	๐.๘๔	มาก
๓.	เจ้าหน้าที่ได้ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ โดยชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนให้อย่างละเอียดและชัดเจน	๔.๑๐	๐.๘๓	มาก
๔.	เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างเต็มที่	๔.๑๐	๐.๘๗	มาก
๕.	เจ้าหน้าที่มีความร่วมมือกับผู้สูงอายุในการสร้างความสะดวกสบายที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น สถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสม ทางเดินสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น	๓.๘๘	๐.๙๘	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๐๗	๐.๘๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านทาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ๔.๐๗ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๒ รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ได้ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ โดยชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนให้อย่างละเอียดและชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๐ เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๐ เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้กับผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๕ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เจ้าหน้าที่มีความร่วมมือกับผู้สูงอายุในการสร้างความสะดวกสบายที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๘๘

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี **ด้านปิยวาจา :** การพัฒนาโดยมีการพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟังเหมาะสมกับวัยและความอาวุโสของผู้สูงอายุ และจำแนกเป็นรายชื่อ

(n = ๓๗๕)

ลำดับที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจ โดยมีการพูดจาด้วยความสุภาพอ่อนโยน และเอื้อเฟื้อ	๔.๑๒	๐.๘๖	มาก
๒.	เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุที่มาติดต่อขอรับบริการเป็นอย่างดี	๔.๑๓	๐.๘๗	มาก
๓.	เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตรไมตรี เอาใจใส่ต่อการให้บริการต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม	๔.๑๐	๐.๘๐	มาก
๔.	เจ้าหน้าที่พูดจาชัดเจนและเข้าใจง่ายเป็นประโยชน์ต่อการมาขอรับบริการของผู้สูงอายุ	๔.๑๑	๐.๘๒	มาก
๕.	เจ้าหน้าที่เจรจาด้วยความจริงใจ รับฟังความต้องการของผู้สูงอายุด้วยความเต็มใจ	๔.๐๖	๐.๘๔	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๑๐	๐.๘๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านปิยวาจาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ๔.๑๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุที่มาติดต่อขอรับบริการเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๓ รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจ โดยมีการพูดจาด้วยความสุภาพอ่อนโยนและเอื้อเฟื้อ มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๒ เจ้าหน้าที่พูดจาชัดเจนและเข้าใจง่ายเป็นประโยชน์ต่อการมาขอรับบริการของผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๑ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเป็นมิตรไมตรี เอาใจใส่ต่อการให้บริการต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๑๐ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เจ้าหน้าที่เจรจาด้วยความจริงใจรับฟังความต้องการของผู้สูงอายุด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๖

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านอัตถจริยา : การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์และจำแนกเป็นรายชื่อ

(n = ๓๗๕)

ลำดับที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุเป็นอย่างดี	๓.๘๖	๐.๙๒	มาก
๒.	เจ้าหน้าที่ มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	๔.๐๐	๐.๘๕	มาก
๓.	เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอพร้อมที่จะอธิบายหรือแนะนำการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง	๓.๙๑	๐.๙๒	มาก
๔.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ มีการจัดเจ้าหน้าที่ในการประสานงานการให้บริการในแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องได้อย่างดีและรวดเร็ว	๓.๙๓	๐.๘๙	มาก
๕.	เจ้าหน้าที่ให้ความเป็นกันเอง เอาใจใส่ต่อผู้สูงอายุที่มาขอรับบริการเป็นอย่างดี	๔.๑๐	๐.๘๔	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๓.๙๖	๐.๘๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านอัตถจริยา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ๓.๙๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ให้ความเป็นกันเอง เอาใจใส่ต่อผู้สูงอายุที่มาขอรับบริการเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๐ รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๐ เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอพร้อมที่จะอธิบายหรือแนะนำการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๙๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ มีการจัดเจ้าหน้าที่ในการประสานงานการให้บริการในแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องได้อย่างดีและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๙๓ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๘๖

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี **ด้านสมานัตตา :** การทำตัวเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาคปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียม การวางตน วางบุคคลได้อย่างเหมาะสมและจำแนกเป็นรายชื่อ

(n = ๓๗๕)

ลำดับที่	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
๑.	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนกับผู้สูงอายุที่มาติดต่ออย่างเหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงฐานะของผู้สูงอายุแต่ละรายที่มาใช้บริการ	๔.๑๙	๐.๘๓	มาก
๒.	เจ้าหน้าที่มีความยืดหยุ่นผ่อนปรนในการให้บริการ	๓.๙๗	๐.๘๖	มาก
๓.	เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเท่าเทียมกันทั่วถึง และมีความยุติธรรมเสมอภาค	๔.๐๘	๐.๘๗	มาก
๔.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ มีการจัดลำดับ (คิว) การให้บริการอย่างเป็นธรรมตามลำดับก่อนหลัง	๔.๐๒	๐.๙๒	มาก
๕.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ ได้จัดวางเจ้าหน้าที่ได้เหมาะสมกับงานที่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุของชุมชนในทุก ๆ ด้าน	๓.๙๖	๐.๙๕	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๐๔	๐.๘๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านสมานัตตา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ๔.๐๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนกับผู้สูงอายุที่มาติดต่ออย่างเหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงฐานะของผู้สูงอายุแต่ละรายที่มาใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๙ รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเท่าเทียมกันทั่วถึงและมีความยุติธรรมเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ มีการจัดลำดับ (คิว) การให้บริการอย่างเป็นธรรมตามลำดับก่อนหลัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔.๐๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ ได้จัดวางเจ้าหน้าที่ได้เหมาะสมกับงานที่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุของชุมชนในทุกๆ ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๙๖ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เจ้าหน้าที่มีความยืดหยุ่นผ่อนปรนในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๓.๙๗

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรไม่เกิน ๒ ตัว ใช้การทดสอบค่าที (T-test) ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร ตั้งแต่ ๓ ตัวขึ้นไป ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการโดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) ได้ผลวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ สมมติฐานที่ ๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

(n = ๓๗๕)

การพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ	ชาย		หญิง		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑. ด้านทาน	๔.๐๕	๐.๗๑	๔.๐๙	๐.๗๓	-๐.๔๘	๐.๖๓
๒. ด้านปิยวาจา	๔.๐๗	๐.๗๐	๔.๑๓	๐.๗๗	-๐.๘๐	๐.๔๒
๓. ด้านอัตถจริยา	๓.๙๒	๐.๗๔	๔.๐๐	๐.๗๘	-๑.๐๕	๐.๒๙
๔. ด้านสมานัตตตา	๔.๐๒	๐.๗๕	๔.๐๖	๐.๘๐	-๐.๔๘	๐.๖๓
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๐๒	๐.๗๓	๔.๐๗	๐.๗๗	-๐.๗๐	๐.๔๙

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

๔.๓.๒ สมมติฐานที่ ๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อันประกอบด้วยอายุ ๑. ๖๐-๖๕ ปี ๒. ๖๖-๗๐ ปี ๓. ๗๑-๗๕ ปี ๔. ๗๖-๘๐ ปี และ ๕. ตั้งแต่ ๘๑ ปีขึ้นไป

(n = ๓๗๕)

การพัฒนา		อายุ										F	p
คุณภาพชีวิต	ผู้สูงอายุ	๑.		๒.		๓.		๔.		๕.			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑. ด้านทาน		๔.๐๗	๐.๖๐	๔.๑๖	๐.๖๓	๔.๑๐	๐.๕๒	๓.๙๗	๐.๕๐	๓.๖๖	๐.๘๑	๑.๗๘	๐.๑๓
๒. ด้านปิยวาจา		๔.๑๑	๐.๖๒	๔.๒๐	๐.๖๐	๔.๑๑	๐.๕๓	๔.๐๕	๐.๕๔	๓.๗๐	๐.๘๙	๑.๖๑	๐.๑๗
๓. ด้านอัตถจริยา		๓.๙๖	๐.๗๐	๔.๐๓	๐.๖๕	๓.๙๖	๐.๕๕	๔.๐๒	๐.๘๐	๓.๔๘	๐.๗๕	๑.๘๕	๐.๑๒
๔. ด้านสมานัตตตา		๔.๐๒	๐.๖๖	๔.๒๔	๐.๖๖	๔.๐๑	๐.๕๗	๓.๙๒	๐.๕๓	๓.๖๔	๐.๘๓	๒.๘๗	๐.๐๒*
ค่าเฉลี่ยรวม		๔.๐๔	๐.๕๘	๔.๑๖	๐.๕๘	๔.๐๔	๐.๕๑	๓.๙๙	๐.๘๖	๓.๖๒	๐.๘๐	๒.๐๙	๐.๐๘

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านสมานัตตตา แตกต่างกัน ส่วนด้านทาน ด้านปิยวาจา และด้านอัตถจริยา ไม่แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
 กาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ;
 LSD) จำแนกตามอายุ

(n = ๓๗๕)

อายุ	อายุ				
	๖๐-๖๕ ปี	๖๖-๗๐ ปี	๗๑-๗๕ ปี	๗๖-๘๐ ปี	๘๑ ปีขึ้นไป
๖๐-๖๕ ปี	-				
๖๖-๗๐ ปี	๐.๐๓*	-			
๗๑-๗๕ ปี	๐.๙๕	๐.๐๕	-		
๗๖-๘๐ ปี	๐.๕๔	๐.๐๔๖*	๐.๕๙	-	
๘๑ ปีขึ้นไป	๐.๐๖	๐.๐๐๔*	๐.๐๘	๐.๒๓	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง ๖๐-๖๕ ปี กับผู้ตอบแบบสอบถาม
 ที่มีอายุระหว่าง ๖๖-๗๐ ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง ๖๖-๗๐ ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่
 มีอายุระหว่าง ๗๑-๗๕ ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง ๖๖-๗๐ ปี กับผู้ตอบแบบสอบถาม
 ที่มีอายุ ๘๑ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรม
 สังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา
 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

๔.๓.๓ สมมติฐานที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

(n = ๓๗๕)

ระดับการศึกษา	ระดับ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ				
		ด้านทาน	ด้านปิยวาจา	ด้านอัตถจริยา	ด้านสมานัตตตา	รวม
ประถมศึกษา	$\bar{x}$	๔.๐๒	๔.๐๗	๓.๙๓	๔.๐๒	๔.๐๑
	S.D.	๐.๗๓	๐.๗๗	๐.๗๙	๐.๗๙	๐.๗๓
มัธยมศึกษา	$\bar{x}$	๔.๑๓	๔.๐๗	๓.๙๘	๔.๐๕	๔.๐๖
	S.D.	๐.๗๔	๐.๗๐	๐.๗๐	๐.๗๘	๐.๖๗
อนุปริญญา	$\bar{x}$	๔.๒๗	๔.๕๓	๓.๘๗	๔.๒๐	๔.๒๒
	S.D.	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๓๑	๐.๕๓	๐.๔๑
ปริญญาตรี	$\bar{x}$	๔.๐๕	๔.๐๘	๓.๖๓	๓.๘๓	๓.๘๙
	S.D.	๐.๗๑	๐.๖๒	๐.๗๔	๐.๖๔	๐.๖๑
ปริญญาโท	$\bar{x}$	๓.๒๐	๓.๔๐	๓.๖๐	๒.๔๐	๓.๑๕
	S.D.	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
อื่นๆ	$\bar{x}$	๔.๕๑	๔.๕๐	๔.๓๒	๔.๔๖	๔.๔๕
	S.D.	๐.๓๙	๐.๓๕	๐.๕๓	๐.๔๖	๐.๔๐
F		๓.๐๒	๒.๓๕	๑.๗๖	๓.๗๙	๒.๗๘
p		๐.๐๑*	๐.๐๔*	๐.๑๒	๐.๐๐๒*	๐.๐๒*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านทาน ด้านปิยวาจา และด้านสมานัตตตา แตกต่างกัน ส่วนด้านอัตถจริยา ไม่แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๕)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	อื่นๆ
ประถมศึกษา	-					
มัธยมศึกษา	๐.๖๙	-				
อนุปริญญา	๐.๖๑	๐.๗๐	-			
ปริญญาตรี	๐.๖๓	๐.๕๔	๐.๔๙	-		
ปริญญาโท	๐.๐๘	๐.๐๗	๐.๐๙	๐.๑๘	-	
อื่นๆ	๐.๐๐๒*	๐.๐๒*	๐.๕๘	๐.๐๔๘*	๐.๐๑*	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๕)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	อื่นๆ
ประถมศึกษา	-					
มัธยมศึกษา	๐.๓๕	-				
อนุปริญญา	๐.๕๖	๐.๗๕	-			
ปริญญาตรี	๐.๙๒	๐.๗๗	๐.๖๕	-		
ปริญญาโท	๐.๑๐	๐.๐๗	๐.๑๐	๐.๑๓	-	
อื่นๆ	๐.๐๐๑*	๐.๐๓*	๐.๕๘	๐.๑๑	๐.๐๑*	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปิยวาจา เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๕)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	อื่นๆ
ประถมศึกษา	-					
มัธยมศึกษา	๐.๙๕	-				
อนุปริญญา	๐.๒๘	๐.๒๘	-			
ปริญญาตรี	๐.๙๙๕	๐.๙๘	๐.๓๖	-		
ปริญญาโท	๐.๑๙๕	๐.๒๑	๐.๐๙	๐.๒๔	-	
อื่นๆ	๐.๐๐๓*	๐.๐๑*	๐.๙๔	๐.๑๕	๐.๐๔*	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปิยวาจา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = ๓๗๕)

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	อื่นๆ
ประถมศึกษา	-					
มัธยมศึกษา	๐.๘๑	-				
อนุปริญญา	๐.๖๘	๐.๗๓	-			
ปริญญาตรี	๐.๔๘	๐.๔๕	๐.๔๗	-		
ปริญญาโท	๐.๐๐๓*	๐.๐๐๓*	๐.๐๑*	๐.๐๒*	-	
อื่นๆ	๐.๐๐๓*	๐.๐๒*	๐.๕๗	๐.๐๔*	๐.๐๐๐*	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษากับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

๔.๓.๔ สมมติฐานที่ ๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

(n = ๓๗๕)

การพัฒนา คุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ	อาชีพ								F	p
	ทำนา/ ทำสวน		ธุรกิจ ส่วนตัว		ข้าราชการ บำนาญ		เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑. ด้านทาน	๔.๐๔	๐.๗๕	๔.๓๒	๐.๕๖	๔.๑๐	๐.๗๖	๓.๙๗	๐.๗๒	๓.๓๑	๐.๐๒*
๒. ด้านปิยวาจา	๔.๐๕	๐.๗๘	๔.๔๐	๐.๕๒	๔.๐๗	๐.๔๘	๔.๐๓	๐.๗๕	๔.๑๗	๐.๐๑*
๓. ด้านอัตถจริยา	๓.๙๐	๐.๘๑	๔.๒๐	๐.๖๔	๓.๘๕	๐.๗๕	๓.๙๕	๐.๗๐	๒.๕๘	๐.๐๕
๔. ด้านสมานัตตตา	๔.๐๒	๐.๘๓	๔.๒๐	๐.๕๙	๓.๘๘	๐.๗๙	๔.๐๐	๐.๗๔	๑.๒๐	๐.๓๑
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๐๐	๐.๗๕	๔.๒๘	๐.๕๒	๓.๙๘	๐.๖๓	๓.๙๙	๐.๖๗	๒.๘๘	๐.๐๔*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านทาน และด้านปิยวาจา แตกต่างกัน ส่วนด้านอัตถจริยา และด้านสมานัตตตา ไม่แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
 กาญจนบุรี โดยภาพรวม เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ;
 LSD) จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๗๕)

อาชีพ	อาชีพ			
	ทำนา/ทำสวน	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการบำนาญ	เกษียณอายุ
ทำนา/ทำสวน	-			
ธุรกิจส่วนตัว	๐.๐๐๕*	-		
ข้าราชการบำนาญ	๐.๙๐	๐.๑๗	-	
เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน)	๐.๙๐	๐.๐๑๔*	๐.๙๕	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพทำนา/ทำสวน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มี
 อาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ
 เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรม
 สังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม
 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน เป็นรายคู่โดยวิธีการโดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๗๕)

อาชีพ	อาชีพ			
	ทำนา/ทำสวน	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการบำนาญ	เกษียณอายุ
ทำนา/ทำสวน	-			
ธุรกิจส่วนตัว	๐.๐๐๕*	-		
ข้าราชการบำนาญ	๐.๗๗	๐.๓๒	-	
เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน)	๐.๔๗	๐.๐๐๔*	๐.๕๖	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพทำนา/ทำสวน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปิยวาจา เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามอาชีพ

(n = ๓๗๕)

อาชีพ	อาชีพ			
	ทำนา/ทำสวน	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการบำนาญ	เกษียณอายุ
ทำนา/ทำสวน	-			
ธุรกิจส่วนตัว	๐.๐๐๑*	-		
ข้าราชการบำนาญ	๐.๙๓	๐.๑๕	-	
เกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน)	๐.๘๘	๐.๐๐๓*	๐.๘๘	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพทำนา/ทำสวน กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเกษียณอายุ (ไม่ได้ทำงาน) มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปิยวาจาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

๔.๓.๕ สมมติฐานที่ ๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๓ การทดสอบสมมติฐานที่ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

(n = ๓๗๕)

การพัฒนา		รายได้ต่อเดือน								F	p
คุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ	ต่ำกว่า		๕,๐๐๑ -		๑๐,๐๐๑ -		มากกว่า				
	๕,๐๐๐ บาท		๑๐,๐๐๐ บาท		๑๕,๐๐๐ บาท		๑๕,๐๐๑ บาท				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
๑. ด้านทาน	๓.๙๕	๐.๘๐	๔.๑๐	๐.๖๑	๔.๕๑	๐.๕๓	๔.๓๓	๐.๖๔	๗.๕๘	๐.๐๐๐๑*	
๒. ด้านปิยวาจา	๔.๐๐	๐.๘๕	๔.๑๑	๐.๖๑	๔.๔๘	๐.๔๓	๔.๓๓	๐.๔๘	๕.๓๐	๐.๐๐๑๔*	
๓. ด้านอัตถจริยา	๓.๘๔	๐.๘๕	๓.๙๘	๐.๖๒	๔.๓๘	๐.๖๐	๔.๒๒	๐.๗๒	๖.๒๖	๐.๐๐๐๔*	
๔. ด้านสมานัตตตา	๓.๙๑	๐.๘๘	๔.๑๒	๐.๖๓	๔.๔๒	๐.๕๓	๔.๐๙	๐.๗๕	๕.๗๔	๐.๐๐๐๘*	
ค่าเฉลี่ยรวม	๓.๙๓	๐.๘๐	๔.๐๘	๐.๕๗	๔.๔๕	๐.๔๗	๔.๒๔	๐.๕๙	๖.๙๑	๐.๐๐*	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ แตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยาและด้านสมานัตตตา จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๕)

รายได้	รายได้(บาท)			
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	มากกว่า ๑๕,๐๐๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	-			
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๖	-		
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๐.๐๐๐*	๐.๐๐๓*	-	
มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๐.๑๔	๐.๔๕	๐.๓๘	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๕)

รายได้	รายได้(บาท)			
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	มากกว่า ๑๕,๐๐๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	-			
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๘	-		
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๐.๐๐๐*	๐.๐๐๑*	-	
มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๐.๐๙	๐.๒๙	๐.๔๕	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตาม
หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
กาญจนบุรี ด้านปิยวาจา เป็นรายคู่โดยวิธีการโดยวิธีการแอลเอสดี (Least
Significant Difference ; LSD) จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๕)

รายได้	รายได้(บาท)			
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	มากกว่า ๑๕,๐๐๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	-			
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๑๘	-		
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๐.๐๐๐*	๐.๐๐๕*	-	
มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๐.๑๕	๐.๓๕	๐.๕๓	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปิยวาจา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
 กาญจนบุรี ด้านอัตถจริยา เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ;
 LSD) จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๕)

รายได้	รายได้(บาท)			
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	มากกว่า ๑๕,๐๐๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	-			
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๑๑	-		
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๐.๐๐๐*	๐.๐๐๓*	-	
มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๐.๑๑	๐.๓๑	๐.๕๔	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านอัตถจริยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
 กาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา เป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference
 ; LSD) จำแนกตามรายได้

(n = ๓๗๕)

รายได้	รายได้(บาท)			
	ต่ำกว่า ๕,๐๐๐	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐	มากกว่า ๑๕,๐๐๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	-			
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๒*	-		
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๐.๐๐๐*	๐.๐๓*	-	
มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๐.๔๔	๐.๙๑	๐.๒๑	-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบ
 แบบสอบถามที่มีรายได้ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท
 กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้
 ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการ
 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
 เขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 ๐.๐๕ ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอ
 เมือง จังหวัดกาญจนบุรี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเรียงลำดับ
 ความถี่ (Frequency)

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔
 จำแนกเป็นรายด้าน จำนวน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านทาน หมายถึงการพัฒนาด้วยความเสียสละ
 ช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำ ๒) ด้านปิยวาจา หมายถึงการพัฒนาโดยมีการพูดจาด้วย
 ถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟังเหมาะสมกับวัยและความอาวุโสของผู้สูงอายุ ๓) ด้านอัตถจริยา
 หมายถึง การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ และ ๔) ด้านสมานัตตตา หมายถึง การทำตัวเสมอต้นเสมอ

ตารางที่ ๔.๒๙ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในในเขตอำเภอ
 เมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านทาน หมายถึง การพัฒนาด้วยความเสียสละ
 ช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำ (n = ๓๗๕)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	ความถี่	ร้อยละ
	ด้านทาน : การพัฒนาด้วยความเสียสละช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำ		
๑.	เจ้าหน้าที่ทุกคนควรต้องดูแลเอาใจใส่แนะนำ ให้ความรู้แก่ ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง เนื่องจากผู้สูงอายุไม่ค่อยทราบรายละเอียด ทางราชการ	๒๒๙	๗๘.๑๖
๒.	แนะนำ ให้ความรู้วิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ	๔๒	๑๔.๓๓
๓.	อำนวยความสะดวกด้วยการออกสำรวจพื้นที่ พูดคุย พบปะ	๒๒	๗.๕๑
รวม		๒๙๓	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๓๐ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในในเขตอำเภอ
 เมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปิยวาจา หมายถึง การพัฒนาโดยมีการพูดจาด้วย
 ถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟังเหมาะสมกับวัยและความอาวุโสของ
 ผู้สูงอายุ (n = ๓๗๕)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	ความถี่	ร้อยละ
	ด้านปิยวาจา : การพัฒนาโดยมีการพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟังเหมาะสมกับวัย และความอาวุโสของผู้สูงอายุ		
๑.	แนะนำให้บริการด้วยวาจาสุภาพ อ่อนหวาน เรียบร้อย	๒๒๓	๗๙.๖๔
๒.	พูดจาชัดเจนแต่สุภาพในการให้บริการ	๓๖	๑๒.๘๖
๓.	ทักทายต้อนรับด้วยวาจาสุภาพและใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส	๒๑	๗.๕
รวม		๒๘๐	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๓๑ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอ
 เมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านอัตถจริยา หมายถึง การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
 (n = ๓๗๕)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านอัตถจริยา : การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์	ความถี่	ร้อยละ
๑.	แนะนำอาชีพหรือรายได้เสริมให้ทำในเวลาว่าง	๑๑๘	๘๑.๓๘
๒.	แนะนำ สาธิต วิธีการออกกำลังกายให้ถูกต้องตามวัย	๒๗	๑๘.๖๒
รวม		๑๔๕	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๓๒ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตาม
 หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอ
 เมือง จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสมานัตตตา หมายถึง การทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย
 ให้ความเสมอภาคปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียม การวางตน วางบุคคลได้อย่าง
 เหมาะสม (n = ๓๗๕)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้านสมานัตตตา : การทำตัวเสมอต้นเสมอปลายให้ ความเสมอภาคปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียม การวางตน วางบุคคลได้อย่างเหมาะสม	ความถี่	ร้อยละ
๑.	จัดลำดับคิวการให้บริการอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ กรณีผู้สูงอายุที่มีอายุมาก ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ให้บริการก่อน	๒๖๗	๙๓.๖๘
๒.	วางตัวเหมาะสมในการให้บริการ เป็นกันเอง	๑๘	๖.๓๒
รวม		๒๘๕	๑๐๐

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์การนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรม
 สังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัด
 กาญจนบุรี

การสัมภาษณ์เรื่อง “นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังค
 วัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี”นี้
 ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ จำนวน ๒ ตอน คือ ๑) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของ
 ผู้ให้สัมภาษณ์ ๒) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรม

๑) นางเบญจวรรณ	เปรมประยูร	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
๒) นายไพศาล	เปรูนาวัน	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแก่งเสี้ยน
๓) นายประพันธ์	เหลื่องทอง	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลลาดหญ้า
๔) นายปัญญา	สัตยกาญจน์	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองบัว
๕) นายจิรศักดิ์	พรหมชนา	ปลัดเทศบาลตำบลปากแพรก (รักษาการ)
๖) นายวิชณุ	บุญรัตน์	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่ามะขาม
๗) นายสมชาย	ฟักทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเสี้ยน
๘) นายนิติ	พงษ์โชติ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว
๙) นายชูชาติ	เสื่อสำน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลาดหญ้า
๑๐) นายนคร	ว่องวนิชชากร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังดัง
๑๑) นางสาวปัทมภัฏ	แดงกุล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะเดา
๑๒) นายพิศิษฐ์	เขากล้าทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้า
๑๓) นายธนาสิทธิ์	จันทร์โสม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสำโรง
๑๔) นายประสาน	สงวนพันธ์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า
๑๕) นายรุ่ง	คมขำ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังเย็น

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๔ ด้าน คือ

๑.๑ ด้านทาน

คำถาม : ท่านคิดว่าการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ใน ด้านทาน ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาด้วยความเสียสละ ช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำ มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า

หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาด้วยความเสียสละช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำนั้น มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และหลักธรรม “ทาน” ข้อนี้ จึงสำคัญยิ่งเนื่องจากการทำงานกับผู้สูงอายุต้องเสียสละอย่างมาก ต้องให้คำแนะนำอย่างชัดเจน ซึ่งผู้สูงอายุอาจต้องการได้รับความรู้คำแนะนำหลายครั้งซึ่งเหล่านี้ต้องใช้ความอดทนของเจ้าหน้าที่เพื่อให้การบริการเป็นอย่างดีที่สุด^๑

เมื่อหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทานนี้มีหลักในเรื่องของความเสียสละ การช่วยเหลือเป็นสำคัญนั้น การกำหนดนโยบายต่าง ๆ จึงมุ่งเน้นให้บุคลากรในหน่วยงานอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่เป็นหลักเช่น ในทุกวันที่ ๕ ซึ่งเป็นวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเจ้าหน้าที่จะมีการให้บริการประชาชนผู้สูงอายุและชมรมรวมถึงกิจกรรมผู้สูงอายุนอกจากนี้ในกรณีที่ผู้สูงอายุประสบความยากลำบาก ก็จะมีนโยบายให้ความช่วยเหลือถึงที่พักตลอดมา^๒

ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุ “ทาน” มีส่วนสำคัญต่อนโยบายอย่างยิ่ง เช่น นโยบายการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เนื่องจากได้มีการจัดกิจกรรมและบริการสุขภาพครอบคลุมผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม รวมถึงสนับสนุนเงินเบี้ยยังชีพและสวัสดิการสังคมโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ มีนันทนาการและมีเครือข่ายช่วยเหลือกัน^๓

๑.๒ ด้านปิยวาจา

คำถาม : ท่านคิดว่าการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ใน ด้านปิยวาจาซึ่งเป็นการพัฒนาโดยมีการพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟังเหมาะสมกับวัยและความอาวุโสของผู้สูงอายุมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า

ปิยวาจานั้น เป็นการพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟัง มีความเหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง จึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิต

^๑ สัมภาษณ์ นายวิษณุ บุญญรัตน์, นายกเทศมนตรีตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๒ สัมภาษณ์ นายไพศาล เปรมวรินทร์, นายกเทศมนตรีตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๓ สัมภาษณ์ นางเบญจวรรณ เปรมประยูร, นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

๑.๓ ด้านอัตถจริยา

คำถาม : ท่านคิดว่าการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านอัตถจริยาซึ่งเป็นการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า

การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมถือเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาท้องถิ่น จึงส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และในส่วนของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานก็จำเป็นต้องบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์โดยการให้บริการที่ดี เต็มใจ เช่น การจัดหาสถานที่ให้นั่งพักระหว่างการรอ การออกแจกเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุถึงครัวเรือน เป็นต้น^๖

ในด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์นั้น ได้มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้ในเบื้องต้นและรักที่จะเป็นจิตอาสาดูแลคนข้างเคียง รวมไปถึงมีส่วนร่วมกับชุมชน มีกิจกรรมในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่างๆ เช่น การให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับเด็กและเยาวชน รวมไปถึงประชาชนรุ่นหลังอาทิ โครงการผู้สูงอายุเล่านิทาน ผู้สูงอายุกับภูมิปัญญาการกล่อมเด็กการสอนกิจกรรมการจักสานต่าง ๆ รวมไปถึงกิจกรรมเกษตรกรป็นน้ำใจให้น้องศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการที่ผู้สูงอายุในพื้นที่เมื่อทำมาแล้วบริจาคข้าวเปลือกให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น^๗ เมื่อผู้สูงอายุได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

^๔ สัมภาษณ์ นายปัญญา สัตยกาญจน์, นายกเทศมนตรีตำบลหนองบัวอำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๕ สัมภาษณ์ นายไพศาล เปรมาวิน, นายกเทศมนตรีตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๖ สัมภาษณ์ นายสมชาย พัททอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๗ สัมภาษณ์ นายไพศาล เปรมาวิน, นายกเทศมนตรีตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

๑.๔ ด้านสมานัตตตา

คำถาม : ท่านคิดว่าการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ใน ด้านสมานัตตตา ซึ่งเกี่ยวกับการทำตัวเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาคปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียม การวางตน วางบุคคลได้อย่างเหมาะสมมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า

สมานัตตตา จะช่วยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกระบวนการของงานจะมีการขับเคลื่อนด้วยบุคคลที่ถูกวางอย่างเหมาะสม มีความเสมอภาคต่อบุคคลอย่างยุติธรรม ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลให้ “บุคคล” ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนจะปฏิบัติงานสำเร็จได้ด้วยดี ซึ่งจะส่งผลให้ผู้สูงอายุได้รับประโยชน์สูงสุด^๔

สำหรับในด้านการวางตนนั้น มุ่งเน้นให้ทุกคนในหน่วยงานให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมของประชาชนในทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในกลุ่มของผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส โดยการกำหนดนโยบายให้การสนับสนุนงบประมาณในรูปแบบของโครงการต่าง ๆ และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างความเท่าเทียมให้กับผู้สูงอายุในชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและทัดเทียมกัน^๕

๒) การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ กับการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีความเหมาะสมสอดคล้องกันอย่างไรหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า

การนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนั้นมีความสอดคล้องกันอย่างยิ่งเพราะการบริหารงาน การกำหนดนโยบายต่างๆ นั้น หลักธรรมทางศาสนาถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร รวมไปถึงหากเราได้พิจารณาถึงหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหลักธรรมทางพุทธศาสนาถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้กำหนดเป็นแผนงาน

^๔ สัมภาษณ์ นายนคร ว่องวนิชชากร, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังดัง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^๕ สัมภาษณ์ นายชูชาติ เสือสำน, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

๓) ข้อเสนอแนะแนวทางการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านอื่น ๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นว่า

การกำหนดนโยบาย หรือทิศทางต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประสบความสำเร็จบรรลุผลได้หากได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย และหน่วยงานภายนอก ดังนั้น นอกจากการกำหนดนโยบายแล้วยังควรมีการติดต่อประสานงานความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกด้วย อาทิเช่น กิจกรรมของศูนย์ ๓ วัยสานสายใยรักฯ และองค์กรต่าง ๆ เช่น ที่เทศบาลตำบลแก่งเสี้ยนได้ดำเนินการ จนได้รับคัดเลือกจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยผ่านทางสำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัดกาญจนบุรีในการสนับสนุนจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุเทศบาลตำบลแก่งเสี้ยน ซึ่งถือเป็นความภูมิใจและความสำเร็จของเทศบาล เป็นเพราะได้นำเอาหลักธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ทั้งกับตัวของบุคลากร และประชาชนกลุ่มเป้าหมายจึงได้รับโอกาสนี้ทั้งนี้ทางองค์กร จึงมีแนวทางจัดกิจกรรมว่าในอนาคตเมื่อศูนย์ดังกล่าวแล้วเสร็จ กิจกรรมหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญและจะนำมาไว้ในแผนงานคือ การปฏิบัติธรรมของผู้สูงอายุในพื้นที่ด้วย อันเป็นส่วนหนึ่งของความยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุต่อไปในอนาคต ^{๑๒}

สำหรับแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ยังควรมีการจัดกิจกรรมในเรื่อง นันทนาการ ที่ส่งเสริมเรื่องการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้มีสุขภาพดี แข็งแรง มีการตรวจสุขภาพทุกเดือน และจัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันบ่อย ๆ เพื่อไม่ให้ผู้สูงอายุคิดว่าตนไร้ค่า เป็นต้น ^{๑๓} สำหรับการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมผู้สูงอายุนั้น ควรหา

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวปัทมรัตน์ แดงกุล, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะเดา อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายประพันธ์ เหลืองทอง, นายกเทศมนตรีตำบลลาดหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายไพศาล เปรมานัน, นายกเทศมนตรีตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายประสาน สงวนพันธ์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายเพิ่มเติมในเรื่องอาชีพเสริมให้กับผู้สูงอายุ ก็เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทักษะความสามารถ และเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุได้อีกด้วย^{๑๕}

๔.๖ องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง “นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี” ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ

๑. ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยาและด้านสมานัตตตา จากแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย

๒. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จากแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ตรงตามสมมติฐาน และปัจจัยที่ปฏิเสธสมมติฐาน โดยพิจารณาจากความถี่และร้อยละที่มีมากที่สุดและน้อยที่สุด

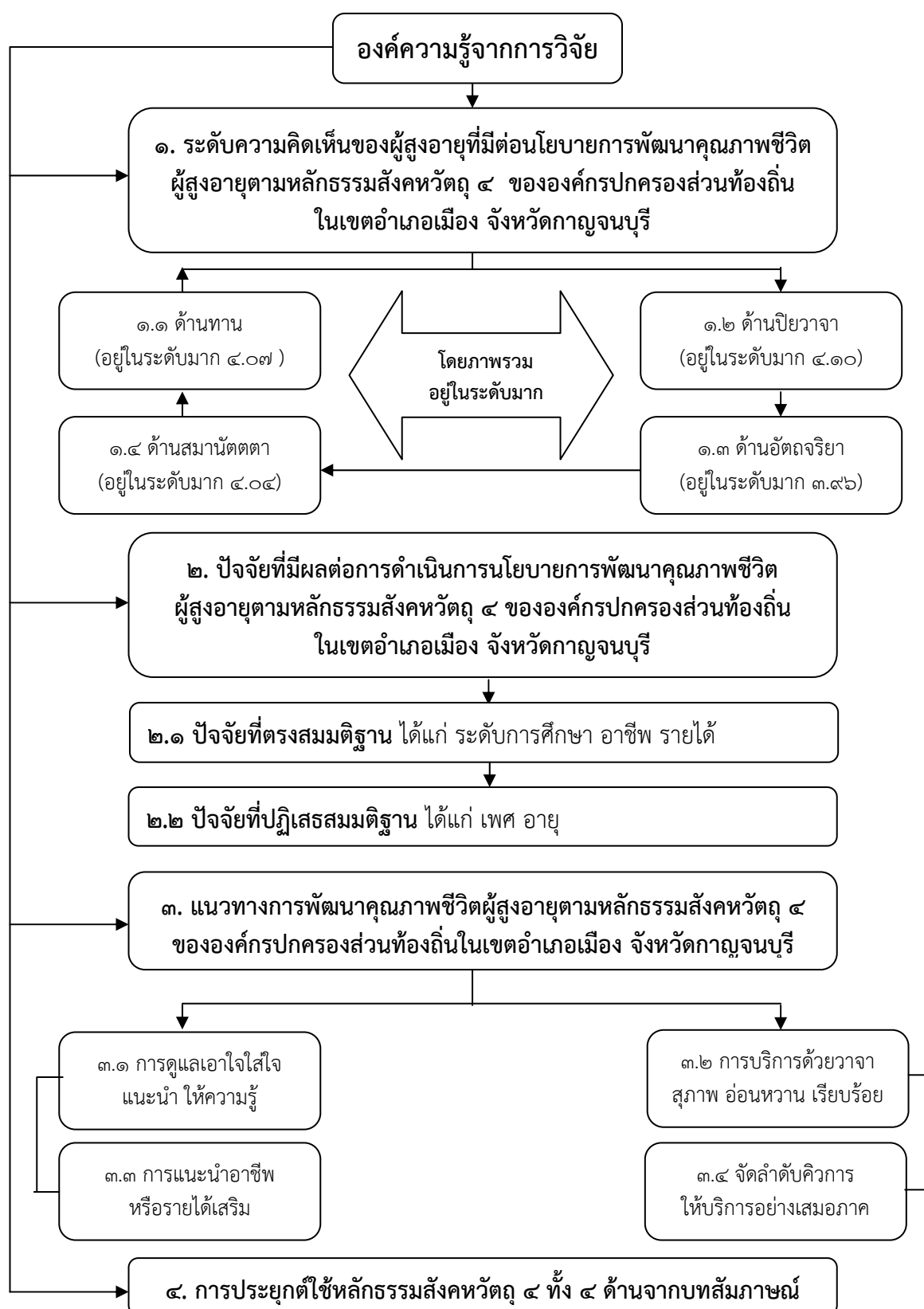
๓. ทำให้ทราบถึงผลลัพธ์ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และนำผลลัพธ์ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยพิจารณาจากรายข้อเฉพาะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุดเท่านั้น ไปนำเสนอเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

๔. ทำให้ทราบถึงการประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ทั้ง ๔ ด้าน กับการดำเนินนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยพิจารณาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแผนภูมิองค์ความรู้ได้ ดังแผนภูมิที่ ๔.๑ ต่อไปนี้

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายธนาสีทธิ์ จันทโรสม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ เขาล้าทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้า อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗.

แผนภูมิที่ ๔.๑ แสดงองค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี” ผู้วิจัยสามารถจะสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง ๔ ด้าน สรุปโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จากแบบสอบถามโดยพิจารณาจากรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้

๑.๑ ด้านปียวาจา จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุที่มาติดต่อขอรับบริการเป็นอย่างดี ให้การต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจ โดยมีการพูดจาด้วยความสุภาพอ่อนโยน และเอื้อเฟื้อ พุดจาชัดเจนและเข้าใจง่ายเป็นประโยชน์ต่อการมาขอรับบริการของผู้สูงอายุ ให้บริการด้วยความเป็นมิตรไมตรี เอาใจใส่ต่อการให้บริการต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม และเจ้าหน้าที่เจรจาด้วยความจริงใจรับฟังความต้องการของผู้สูงอายุด้วยความเต็มใจ

๑.๒ ด้านทาน จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจให้ความช่วยเหลือแนะนำและให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ ให้ความสะดวกในการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ โดยชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนให้ละเอียดและชัดเจน มีการเอาใจใส่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้กับผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี มีความร่วมมือกับผู้สูงอายุในการสร้างความสะดวกสบายที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

๑.๓ ด้านสมานัตตตา จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนกับผู้สูงอายุที่มาติดต่ออย่างเหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงฐานะของผู้สูงอายุแต่ละรายที่มาใช้บริการ และให้บริการด้วยความเท่าเทียมกัน ทัวถึงและมีความยุติธรรมเสมอภาค มีการจัดลำดับ (คิว) การให้บริการอย่างเป็นธรรมตามลำดับก่อนหลัง มีการจัดวางเจ้าหน้าที่ได้เหมาะสมกับงาน เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุของชุมชนในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยังมีความยืดหยุ่น ผ่อนปรนในการให้บริการ

๑.๔ ด้านอัตถจริยา จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ให้ความเป็นกันเอง เอาใจใส่ต่อผู้สูงอายุที่มาขอรับบริการเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และมีเจ้าหน้าที่จำนวนเพียงพอพร้อมที่จะอธิบายหรือแนะนำการให้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง รวมถึงมีการจัดเจ้าหน้าที่ในการประสานงานการให้บริการในแต่ละส่วนงานที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องได้ดี รวดเร็ว และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุเป็นอย่างดี

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จากแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ตรงตามสมมติฐาน และปัจจัยที่ปฏิเสธสมมติฐาน โดยพิจารณาจากความถี่และร้อยละที่มีมากที่สุดและน้อยที่สุด สรุปได้ดังนี้

๒.๑ จำแนกตามปัจจัยที่ตรงตามสมมติฐาน ดังนี้

๒.๑.๑ ระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า ส่วนมาก มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๒๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๒๗ และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๓

๒.๑.๒ รายได้ จากการศึกษาพบว่า ส่วนมาก มีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒๐ และน้อยที่สุด มีรายได้ มากกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท/เดือน จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๓

๒.๑.๓ อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ส่วนมาก ประกอบอาชีพทำนา/ทำสวน จำนวน ๒๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๓ และน้อยที่สุด ประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๐

๒.๒ จำแนกตามปัจจัยที่ปฏิเสธสมมติฐาน ดังนี้

๒.๒.๑ เพศ จากการศึกษาพบว่า เป็นเพศชาย จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗๐ และเพศหญิง จำนวน ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๐

๒.๒.๒ อายุ จากการศึกษาพบว่า ส่วนมาก มีอายุระหว่าง ๖๐ – ๖๕ ปี จำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๐ และน้อยที่สุด มีอายุ ๘๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๗

๓. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในการดำเนินนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยพิจารณาจากรายข้อเฉพาะที่มีจำนวนความถี่มากที่สุดเท่านั้น สรุปได้ดังนี้

๓.๑ การดูแลเอาใจใส่ใจแนะนำ ให้ความรู้ จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการที่เจ้าหน้าที่ทุกคน ให้การดูแลเอาใจใส่ใจ แนะนำ ให้ความรู้อย่างทั่วถึง เนื่องจากผู้สูงอายุ อาจจะเข้าใจข้อมูล รายละเอียดหรือขั้นตอนวิธีการได้ช้ากว่าปกติ รวมถึงสุขภาพที่เสื่อมถอยทั้งในด้านการรับรู้ การเห็นและการได้ยิน ดังนั้น การดูแลเอาใจใส่ให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ จึงมีความสำคัญสำหรับผู้สูงอายุมาก

๓.๒ การบริการด้วยวาจาสุภาพ อ่อนหวาน เรียบร้อย จากการศึกษาพบว่า การแนะนำและการให้บริการด้วยวาจาสุภาพ อ่อนหวาน เรียบร้อย เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุอยากได้รับจากเจ้าหน้าที่ทุกคน ซึ่งการให้บริการด้วยวาจาสุภาพ อ่อนหวานและเรียบรายนั้น ถือเป็นหัวใจของงานบริการทุกประเภท ที่จะทำให้ผู้ได้รับบริการหรือผู้มาใช้บริการนั้น ๆ เกิดความประทับใจและอยากกลับมาใช้บริการอีก เช่นเดียวกัน ในการที่ผู้สูงอายุมาขอรับบริการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พักอาศัยอยู่นั้น ก็ย่อมต้องการได้รับการบริการที่ดี มีวาจาสุภาพ จากเจ้าหน้าที่ซึ่งถือเสมือนลูกหลาน

๓.๓ การแนะนำอาชีพ จากการศึกษาพบว่า การแนะนำอาชีพให้กับผู้สูงอายุได้ทำในเวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีรายได้เสริม เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนมาก จะมีเวลาว่างมากขึ้นจากการเกษียณอายุ หรือไม่สามารถทำงานหนักเช่นเดิมได้ ทำให้บางครั้งรู้สึกที่ตนเองไม่มีคุณค่า เมื่อมีการแนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและสามารถทำได้ ก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเองขึ้นมาได้

๓.๔ จัดลำดับคิวการให้บริการอย่างเสมอภาค จากการศึกษาพบว่า การจัดลำดับคิวการให้บริการอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ และในกรณีผู้สูงอายุที่มีอายุมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้มีการให้บริการก่อน เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ เพราะการให้บริการอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ จะทำให้ผู้สูงอายุที่มีฐานะความเป็นอยู่ไม่ทัดเทียมกับผู้อื่น รู้สึกว่าตนเองไม่ได้ด้อยคุณค่าไปกว่าคนอื่น

๔. การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ทั้ง ๔ ด้าน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ได้ให้ความเห็นถึงการประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในการดำเนินนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้ง ๔ ด้าน ว่า ในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ พร้อมทั้งกำหนดเป็นแผนงาน ยุทธศาสตร์ โดยการนำเอาหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดความสอดคล้องกับกิจกรรม เพราะหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมพื้นฐานที่ทุกคนควรมีและถือปฏิบัติต่อกัน เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จึงทำให้มีความเหมาะสมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา สามารถจะสรุปได้ดังนี้

๔.๑ หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านทาน ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาด้วยความเสียสละ ช่วยเหลือ แบ่งปัน ให้ความรู้และคำแนะนำนั้น มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากการทำงานกับผู้สูงอายุต้องเสียสละอย่างมาก ต้องให้คำแนะนำอย่างชัดเจน ซึ่งผู้สูงอายุอาจต้องการได้ความรู้ คำแนะนำมากกว่าปกติ เจ้าหน้าที่จึงต้องใช้ความอดทนในการให้บริการ ดังนั้น การกำหนดนโยบายต่าง ๆ จึงมุ่งเน้นให้บุคลากรในหน่วยงานอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆ ก็ต้อง

๔.๒ หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านปิยวาจา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวานน่าฟัง มีความเหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง จึงมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ กล่าวคือ งานบริการที่ดี ผู้รับบริการต้องเกิดความพึงพอใจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชา ใช้ “ปิยวาจา” ในการให้บริการให้เหมาะสม โดยเฉพาะการบริการผู้สูงอายุ ซึ่งมีความอาวุโส จำเป็นต้องบริการด้วยปิยวาจาที่ดี ภายใต้แนวคิดหลักที่ว่าผู้สูงอายุ คือ ปุชนียบุคคล เป็นบุคคลผู้ทรงคุณค่าและเป็นผู้มีส่วนสร้างรากฐานในชุมชน การนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ด้านทาน จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำมากำหนดนโยบายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญตลอดมา

๔.๓ หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านอิตถจริยา การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมถือเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาท้องถิ่น จึงส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และในส่วนของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานก็จำเป็นต้องบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์โดยการให้บริการที่ดี เต็มใจ เช่น การจัดหาสถานที่ให้นั่งพักระหว่างการรอ การออกแจกเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุถึงครัวเรือน เป็นต้น สำหรับในด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์นั้น ได้มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุดูแลตนเองได้ในเบื้องต้นและรักที่จะเป็นจิตอาสาดูแลคนข้างเคียง รวมไปถึงมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน มีกิจกรรมในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่าง ๆ เช่นการให้ผู้สูงอายุถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับเด็กและเยาวชน รวมไปถึงประชาชนรุ่นหลัง อาทิ โครงการผู้สูงอายุเล่านิทาน ผู้สูงอายุกับภูมิปัญญาการกล่อมเด็ก การสอนกิจกรรมการจักสานต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นและเกิดความรักภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง รวมถึงคุณค่าในสิ่งที่ตนเองมี พร้อมทั้งจะถ่ายทอดภูมิปัญญาต่าง ๆ ไว้ให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป

๔.๔ หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ในด้านสมานัตตตา หลักธรรมข้อนี้ จะช่วยในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการวางตัวบุคคลที่เหมาะสม มีความเสมอภาคต่อบุคคลอย่างยุติธรรม พร้อมทั้ง การกำหนดนโยบายให้กับบุคลากรในด้านการวางตน เพื่อมุ่งเน้นให้ทุกคนในหน่วยงานให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมของประชาชนในทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในกลุ่มของผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส